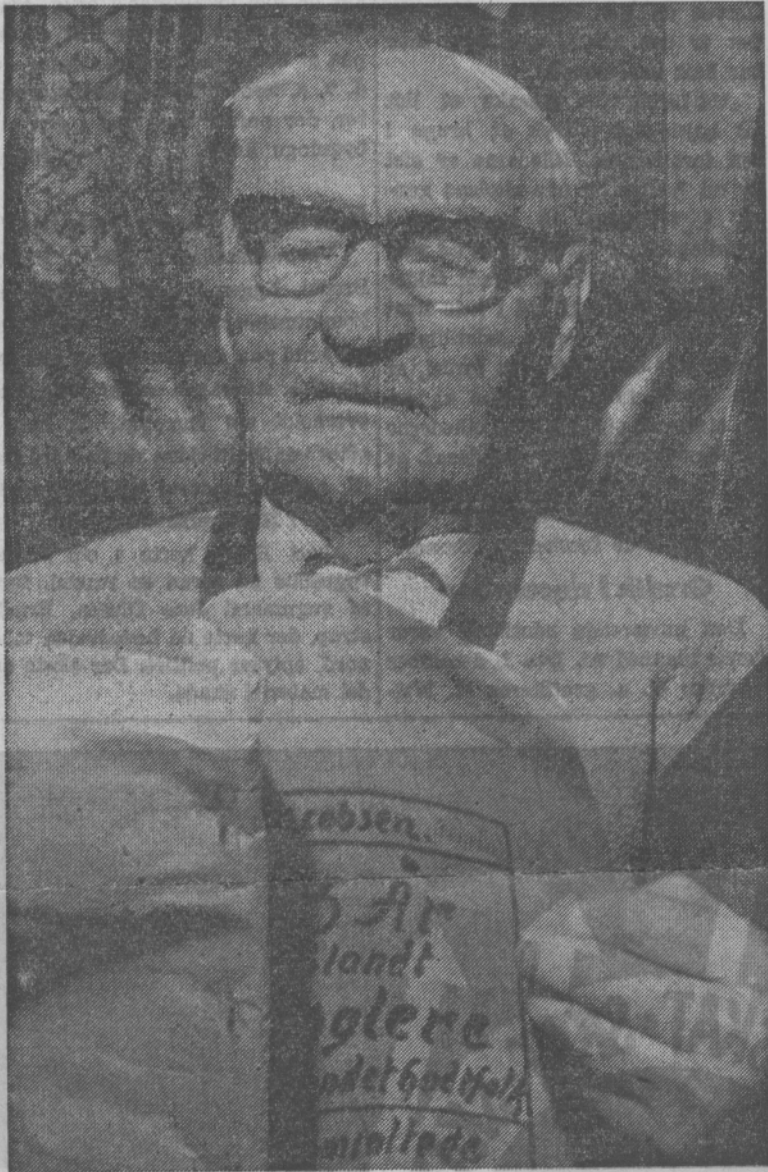

Den gamle gøgler fandt et fast stade i Horsens

Jens Christian Jacobsen, „Mundus" kaldet, kan se tilbage paa et begivenhedsrigt liv paa markedspladserne

Nævn Danmarks markedspladser, og Jens Christian Jacobsen vil kende dem alle. I 55 aar befo'r han det ganske land flere gange aarligt. Nu har han fundet fast stadeplads 4 Horsens. Paa en stille vej i byens sydlige del har han sammen med sin kone købt hus, og her holder den gamle gøgler til. Først for et aar siden lagde han op, og en del af tiden er gået med at forfatte erindringerne om 55 aar blandt gøglere og andet godtfolk.

Et forlag har haft manuskriptet forelagt, men mente ikke, der var basis for udgivelse. Selv karakteriserer „Mundus" sine skrivelser som et skelet, der kunne bygges videre paa.

Naar man læser dem igennem, dukker en række ramsaltede gøgler-istorier op. Beretninger om farvestraalende skikkelser, der forlængst er gledet ud af billedet igen.

Ikke uden vemod siger Jens Christian Jacobsen, at naar han I dag skal besøge de gamle gøglere, maa han en tur rundt paa kirkegaardene...

Sjales fyr og flamme

Christian Kryger fra Danmarks Radio har besøgt „Mundus" i hans hus i Horsens og faaet ham til at fortælle om sit liv som Danmarks ældste gøgler. Udsendelsen bringes

søndag kl. 19,30 i Program I, og her vil lytterne uden tvivl ogsaa faa den herlige historie om Cirkus Mundus' første forestilling.

Jens Christian Jacobsen fortæller, at det var hans gamle, haardtprøvede ven Niels, i daglig tale kaldet Sjales, der en dag i foråret 1920 oplyste ham om, at det eneste fornuftige for dem var at starte en cirkus.

— Jeg forsøgte ved forsigtige hentydninger til vor slunkne kasse at gøre ham begribeligt, at vi næppe var de helt rigtige til at gennemføre et saadant foretagende, men Sjales var fyr og flamme for sin ide, og nu startedes en cirkus, som vistnok søger sin lige i cirkushistorien. Vore begreber om cirkus var ikke overvældende. Men vi hængte os ikke i bagateller.

Direktionen besluttede, at der ikke skulle finde kontante udbetalinger sted, hvor der overhovedet var mulighed for at undgaa dette — og hvor det ikke helt kunne undgaaes, da i hvert fald det mindst mulige. Som fast regel skulle løfte om mange penge foretrakkes frem for udbetaling af selv nok saa smaa beløb.

Et telt blev fremskaffet i Vejle. Det kostede 600 kr., men sælgeren lod sig nøje med 50 kr. og smukke løfter om store afdrag, naar cirkus

kom godt i gang. En flink restauratør i Kolding havde ikke noget imod at vente nogle maaneder paa betalingen for nogle udmærkede bænke. Saa var der blot tilbage at samle et program.

Dans i manegen

Sjales svor paa, at han skulle være mand for at skaffe artister løbet af to dage, naar han først var i København. Tro mod vort forretningsprincip fastholdt han som en ufravigelig betingelse, at artisterne selv skulle afholde udgifterne til rejsen til Sindal i Vendsyssel, hvor premieren skulle finde sted.

Paa premieredagen dukkede to mænd og to kvinder op og præsenterede sig som artister. Stedfortrædere for nogle af de engagerede artister. Blandt de nye var en mand ved navn Ali Bomm. Han var langhaaret, koparret, skrutrygget og velsignet med en stor næse, der altid dryppede. Han var fakir og selvpiner — og viste det sig senere — splittertosset. Af de kvindelige artister var den ene noget saa fint som koleratursangerinde — den anden sværvægtsbokser.

Blandt aftenens publikum var et selskab af glade kreaturhandlere, der havde „pjækket" den paa kroen hele eftermiddagen, og som nu havde fundet ud at, det kunne være morsomt at komme i cirkus. Da kapelmesteren, i parentes bemærket ikke den ungarske, programmet lovede, men en lokal urmager tilsat et 10-stemmers nodeorgel, slog an til Lumbyes gamle „Champagne-galop", fandt de glade og oprømte kreaturhandlere manegen ypperligt egnet til en lille rask svingom. De inklinerede for nogle af de tilstedeværende damer, og før jeg rigtig var klar over, hvad der foregik, var cirkusmanegen erobret af danselystne par.

Cirkus Mundus forsvandt i løbet af natten fra Sindal med kurs mod det sydlige Jylland. En maaned senere gik det rabundus.

Snedkerens søn

Jens Christian Jacobsen er den første fra en skikkelig snedkerfamilie, der gav sig i kast med gøglerens omflakkende tilværelse. Men det først efter at have prøvet soldaterlivet og forsikringsmandens vilkaar. Det var forøvrigt en af lovens egne haandhævere, der fik „Mundus" overbevist om hans egenhed for gøglerlivet. Jens Christian Jacobsen ville sælge ham en forsikring. Manden „solgte" ham en ny levevej. Den førte til bekendtskab med bl. a. professor Labri, til starten af „Paraden", teltholdernes blad, til formandsskab for Danmarks Teltholderforening, som „Mundus" nu er æresmedlem af. Men da almanakmarkederne forsvandt og blev til de mere prosaiske auktioner, blev grundlaget for de glade gøglere revet væk. Der kom maskinparker i fremvisningernes sted, og Jacobsen har prøvet at rejse med saavel lykkehjul som skydebane, roulette, og hvad publikum ellers trængtes om. I dag, hvor han har lagt op, kan det især ved foraarstide trække lidt i benene efter at komme ud igen.

Saa rejser vi ud og kigger til de forskellige, Vi ved jo, hvor de ligger.

Jack.